

«ΤΕΣΣΑ, Η ΠΙΣΤΗ ΚΑΡΔΙΑ»

Η ΠΡΩΤΗ ΤΟΥ ΘΙΑΣΟΥ ΤΗΣ ΚΑΤ.

ΑΝΔΡΕΑΔΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΔΑΙΚΗΣ

ΚΡΙΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ κ. ΠΟΛΥΜΕΡΟΥ ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ

Την Τρίτη βραδυ η κυρία Κατερίνα Άνδρεάδη έδωκεν εις τὸ θέατρον «Άλίκης» τῆς πλατείας Ἁγίου Γεωργίου Καρύστη, την πρώτην τοῦ έργου τῆς Μαργαρίτας Κέννεντυ «Τέσσα ἢ Πιστὴ Καρδιά».

Στὸ σπίτι τοῦ Σάγκερ, καλλιτέχνη, μουσικοῦ, μποέμ, ποῦ ἔχει πάρει «11 νόμιμες καὶ ἄνομες γυναίκες» εἶνε μαζεμένα τὰ κορίτσια ποῦ ἔχει κάμει μετὶ τις ἐξ αὐτῶν...νόμιμες, μία ἀπ' αὐτῆς — ἡ Λίντα — Ἑλλη Ξανθάκη — καὶ ἐπι πλέον: Ὁ Τρίγκοριν (Γιολάσης) ἀρτίστας ποῦ τὰ φτιάνει μετὶ τὴν Λίντα. Ὁ Γιάκομπ Μρινμπάουμ θεατρικὸς μεγαλοεπιχειρηματίας, ποῦ ἐρωτεύεται — καὶ τελικῶς παντρεύεται — μία ἀπὸ τις κόρες, τὴν Τώνη (Ἄννα Λώρη). Ἐνας ὑπηρέτης Ροθέρτος Ἰταλὸς παρακολουθῶν ἀπὸ κάποια περιόδια τοῦ «αἰτίρκου Σάντερ» στὴν Ἰταλία (Κ. Οἰκονομίδης), ὁ Λούις Ντόντ (Θεόδ. Μορίδης) νέος μουσικὸς, Ἁγγλος ἀπὸ οἰκογένεια διαπρεπῆ ποῦ τῶχει σκάσει ἀπὸ τὸ σπίτι του, μαλωμένος μετὶ τὸν πατέρα του, τὴν ἀδελφῆ του μίσσης Γκρέγκορυ (Ἄνθη Μηλιάδη) τὸ γαμπρό του. Μένει κι' αὐτὸς στοῦ Σάγκκερ, στὸ Τυρόλο, σὲ ἕνα σπίτι (ἀτσιγγάνικη κατασκηνῶσι μᾶλλον παρά σπίτι) καὶ εἶνε ἐρωτευμένος μετὶ τὴν Τέσσα (Κατερίνα Ἄνδρεάδη), μία κοπέλλα, παράξενη, αἰσθηματικὴ, παστρικὸν ἄνθρωπο, ἔξυπνη, ἄρρωστη, ἀπὸ κάποια πάθησι τῆς καρδιάς ποῦ τὸν λάτρευει κι' αὐτὴ θαθύτατα. Τὰ ἄλλα κορίτσια εἶνε ἡ Καίτη (Στάσα Ἰατρίδη), ἡ Πωλίνα (Θάλεια Καλλιγᾶ) καὶ ἡ Σουζάννα (ἡ μικρὴ Βέτα Σακελλαροπούλου) κόρη τῆς Λίντας.

Οἱ τρεῖς κοπέλλες, ἡ Τέσσα, ἡ Πωλίνα, ἡ Τώνη ἔχουν μητέρα μία Ἁγγλίδα ἀπὸ πολὺ καλὴ οἰκογένεια, ποῦ ἔχει ἀγαπήσει καὶ παντρευθῆ τὸ μποέμ καλλιτέχνη Σάγκκερ. Στὴν πρώτη εἰκόνα τοῦ έργου, ἐνῶ τὰ κορίτσια παίρνουν τὸ φαγητό τους καὶ «προβάρουν» κάποιον μουσικὸν κατασκευάσμα τοῦ Ντόντ (δλα αὐτὰ διὰ τὴν γίνην ἡ γνωριμία τοῦ κοινοῦ μετὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ έργου καὶ γιὰ τὴν δεθῆ κάπως ἡ σχετικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς παράξενης φαμίλιας) ὁ Σάγκκερ, ποῦ γράφει κάπου κλεισμένος σ' ἕνα δωμάτιο μία ὄπερα, πεθαίνει. Ἐρχονται ἀπὸ τὴν Ἁγγλία ὁ σὲρ Τσάρλ (Ἀποστολίδης) μετὶ τὴν κόρη του Φλώρανς (Λέλα Ησαΐα) ἀδελφὸς καὶ ἀνεμιά τῆς μητέρας, θεῖος πρῶτος καὶ ἐξαδέλφη τῶν τριῶν κοριτσιῶν, τῆς Τέσσας, Πωλίνας καὶ Τώνης, διὰ τὴν πληρῶσουν τὰ χρέη τοῦ γαμπροῦ τῶν καὶ τὴν συμμαζέψουν τὰ ὄρφανὰ κορίτσια. Παντρεύουν τὴν Τώνη μετὶ τὸν ἐπιχειρηματία (Γ. Δαμασιώτης) καὶ θάζουν τὴν Τέσσα καὶ τὴν Πωλίνα σ' ἕνα οἰκοτροφεῖο, ἀλλὰ ἐν τῷ μεταξύ ἡ Φλώρανς ἐρωτεύεται τὸν Ντόντ, ὁ ὁποῖος, ἀστατος καὶ ἀφροντισ καὶ ἐπιπόλαιος σὰν ἀρτίστας καὶ σὰν μποέμ ποῦ εἶνε, ἀπλούστατα δὲν καταλαβαίνει — ἡ παραβλέπει — τὸ θαθύτατο αἶσθημα τῆς Τέσσας

μὲρὸς στὸν πόθο ποῦ νοιώθει γιὰ τὴν Φλώρανς.

Αἱ δύο εἰκόνας τῆς δευτέρας πράξεως (μετὶ τὸν εἰδικὸν ὑπότιτλον «Ἀσημένιος σταῦλος») ἐξελισσονται στὸ Λονδίνο, στὸ σαλόνι τοῦ σπιτιοῦ τοῦ Ντόντ παντρεμένου. Ἡ γυναίκα του ἡ Φλώρανς προσπαθεῖ νὰ τὸν τιθασεύσῃ, νὰ τὸν γνωρίσῃ μετὶ τὸν κόσμον τῆς μεγάλης μουσικῆς κριτικῆς καὶ νὰ τὸν συμφιλιώσῃ μετὶ τὴν ἀδελφῆ του, ὁποῦ ἐνσκήπτουν στὸ σπίτι ἡ Τέσσα καὶ ἡ Πωλίνα, ποῦ τὸ σκάζουν ἀπὸ τὸ οἰκοτροφεῖο. Τὸ αἶσθημα τοῦ Ντόντ γιὰ τὴν Τέσσα εἶνε στὸ θάθος πάντοτε ἀκοίμητο καὶ θέβαια ξαναξυπνᾶ. Ἄν δὲ ἡ Τέσσα, κοπέλλα καθαρῆ ψυχικὰ ὅσο καὶ θαθεῖα αἰσθηματικῆ, μ' ὄλη τὴν ἀγάπη τῆς, μένει ἄφογη, ἡ Φλώρανς, τὴν μισεῖ, τῆς φέρεται ἀδίκως, τὴν ὑποβλέπει καὶ ἐπὶ τέλος αἱ παρεξηγήσεις μετὶ τὸν ἄνδρα τῆς, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ ὑποταχθῆ στὴ ζωὴ ἐκείνη τοῦ νοικοκύρη, ξεσποῦν σὲ δύο θιασιότατες σκηνές, μία μεταξύ Ντόντ καὶ Φλώρανς, μία μεταξύ Φλώρανς καὶ Τέσσας.

Στὴν τρίτη πράξι (ὑπότιτλος : Τέσσα ἢ Πιστὴ Καρδιά) ὁ Ντόντ δίνει τὴν πρώτη του συναυλία στὸ Λονδίνο, μ' ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμή φθάνει (Ἡ συνέχεια εἰς τὴν 7ην σελίδα)

(Συνέχεια ἐκ τῆς 1ης σελίδος)

σὸ Κουήνης Χώλ ἢ Τέσσα. Μετὰ τὴ σκηνὴ μὲ τὴν Φλωράνς, φεύγει κρυφὰ καὶ ἔρχεται νὰ θρῆ τὸ Ντόντ. Τώρα θὰ κάμη μόνη τῆς ἐκεῖνο ποῦ τοῦ ἀρνήθηκε μισὴ ὥρα προτιήτερα: Θὰ τὸν ἀκολουθήσῃ φεύγοντα σὸ Βέλγιο. Φεύγει μαζί του σὸ Βέλγιο καὶ καταλύουν στὶς Βρυξέλλες σ' ἓνα δωμάτιο κάποιας ὑποπτης πανσιόν. Ἄλλοτε ὁ Σάγκερ εἶχε μείνει ἐκεῖ κατὰ τὸν πλάνητα βίον του καὶ μάλιστα ἔχει ἀφίσει καὶ κάποιο παιδί (διότι φαίνεται ὁ εὐλογημένος παντοῦ ἄφινε καὶ ἀπὸ ἓνα, νόμιμο ἢ μὴ). Στὸ δωμάτιο ἐκεῖνο, τὴν νύχτα ἀκριβῶς τῆς ἀφίξεω, ἀθικτὴ καὶ «γνὴ σὰν πουλάκι, πεθαίνει ἀπὸ τὴν καρδιά τῆς ἢ ἀπλῆ, αἰσθηματικὴ, παστρική Τέσσα, ἢ «Πιστὴ καρδιά».

Αὐτὸ εἶνε τὸ ἔργο καὶ γενικῶς ἡρμηνεύθη καλὰ. Ξεχωριστὰ δὲν νομίζω πὼς συντρέχει περίπτωσις ν' ἀναφερθοῦν ἄλλα μέλη τοῦ θιάσου ἰπὸ τὴν κ. Κατερίνα Ἄνδρεάδη, τὴν κ. Λέλαν Ἡσαΐα, τὴν Δίδα Θάλειαν Καλλιγὰ καὶ τοὺς κ. κ. Μορίδην (μὲ τίς ἴδιες δυστυχῶς πάντα ἐπιφυλάξεις, μὲ τὴν ἀκαμψία καὶ τραχύτητά του), Ἄποστολίδην καὶ Δαμασιώτην (παρὰ τὸ οὐσιαστικῶς ἐπεισοδικῶν τῶν ρόλων τῶν δύο τελευταίων). Ἄρκετὰ καλὸς ἐπίσης ἦτο καὶ ὁ κ. Οἰκονομίδης, ὡς Ροβέρτος.

Τὸ ἀνέβασμα, ἀπὸ ἀπόψεως σκηνικῆς, ὑπέφερε ἀπὸ τὴν φυσικὴν διὰ τὰ σκηνικά, ποῦ ἀπῆτει τὸ ἔργον (ἰδίως εἰς τὴν πρώτην πράξιν) ἀνεπάρκειαν τὴν ἐκ τῆς στενότητος τῆς σκηνῆς.

Αἱ σκηνογραφίαι τοῦ κ. Ζωγράφου ἄλλως, ἱκανοποιητικὰ καλὰ. Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Σκουλούδη (τὸ ἔργον σὲ ἄρκετὰ σημεία εἶνε πάγεται μουσικὰς ὑποκρούσεις) ἔρρεσε ξεχωριστὰ.

★

Ὅσον ἀφορᾷ τώρα, τὸ ἔργον αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἀναντίρρητον εἶνε ὅτι «κάτι ἔχει» μέσα του. Ἄλλὰ ἀπὸ τοῦ σημείου αὐτοῦ μέγαι τοῦ νὰ εἶνε εὐκόλα νοητὸς ὁ ἔξω ἐνθουσιασμός, ὁ προδιδόμενος ἀπὸ τίς δημοσιευόμενες εἰς

τὸ πρόγραμμα ξένες κριτικὲς, εἶνε ἀπόστασις τόσο μεγάλη, ὥστε ἢ αὐτὲς ν' ἀποβαίνουν ἀκατανόητες, ἢ νὰ πρέπει νὰ δεχθῆ κανεὶς, ὅτι τὸ ἔργον ἐπαίχθη ἀλλοιῶτικα ἄλλοῦ!— ὅπερ τὸ πιθανώτερον— ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ εὐνοήτως πράγματι ἐνδιαφέρον διὰ τὸ ἀγγλικὸν κοινὸν καὶ τὰ κοινωνικά του ἤθη καὶ ἔθιμα, εἶνε μᾶλλον δύσκολον νὰ μῆ στῆν ψυχὴ τὴν δικὴ μας, νὰ συγκινήσῃ τὸ κοινὸν τὸ δικό μας, διὰ τὸ ὁποῖον ἐπὶ τέλους δὲν εἶνε ὑπόθεσις τραγωδίας τὸ ὅτι ἓνας νέος σπιτιοῦ «ἔχει καταστήσει νὰ...μὴ φορῆ γραβάτα».

Ἐχει κίνησι, τὰ πρόσωπα ζωγραφίζονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πολὺ καλὰ, μερικὲς σκηνὲς παρουσιάζουν πράγματι ζωηρότατο ἐνδιαφέρον, καὶ ἓνας λεπτὸς αἰσθηματισμὸς (ποῦ ὁμως ἐνιαχοῦ γίνεται λίγο μέλι-μελὸ) πράγματι τὸ διαπνέει, χωρὶς νὰ τοῦ λείπῃ καὶ τὸ λεπτό κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον χιούμορ. Ἄλλὰ δὲν κατορθώνει νὰ συγκινήσῃ τὰ παθήματα τῆς Τέσσας δὲν προκαλοῦν τὴν ἐντονη ἐκείνη συγκίνησι, ποῦ εἶνε ἀπαραίτητη διὰ νὰ δώσῃ τὴν σφραγίδα τῆς πραγματικῆς ἐπιτυχίας σὲ μιὰ δραματικὴ θεατρικὴ δημιουργία, ὅπως ἔχει τὴν ἀξίωσι ἓνα ἔργο τέτοιο. Τὸ «Βασιλικὸν Θέατρον» πρὸ ἐτῶν ἐξετάσαν τὸ ἔργον αὐτὸ (προταθὲν τότε κατόπιν τοῦ θορύβου κάποιας κριτικῆς ἔξω καὶ διότι ὁ ρόλος τῆς Τέσσας εἶχε κριθῆ ὅτι θὰ ἐπήγαινε σὲ ὠρισμένην ἠθοποιὸν εἰς τὸ «Βασιλικὸν» τότε ἀνήκουσαν) δὲν τὸ ἐδέχθη τελικῶς. Νομίζω ὅτι ὑπήκουσεν εἰς σκέψεις περισσότερον ἐπιτυχεῖς ἀπὸ ἐκεῖνας ποῦ ἐνέπνευσαν τὴν κ. Ἄνδρεάδη νὰ τὸ προτιμήσῃ. Διὰ τὴν μετάφρασιν, ἄρκετὰ καλὴν κατὰ τὰ ἄλλα, ἴσως δὲν εἶνε ἄσκοπον νὰ παρατηρηθῆ ὅτι ἐκφράσεις σὰν τὰ «αἰσθάνομαι ντροπισαζμένη» ἢ «θὰ αἰσθάνομουν ἀχάριστη» δὲν νομίζω ὅτι ἀποτελοῦν ἐ- ὅτι ἀποτελοῦν ἐπιτυχεῖς ΕΛΛΗΝΙ- πτυχεῖς ΕΛΛΗΝΙΚΑΣ ἀποδόσεις τῶν γνωστῶν γαλλικῶν ἐκφράσεων «ζὲ μὲ σὰν...» κτλ.